

Allt fler USA-ungdomar säger nej till droger

Av Pelle Olsson©

(publicerad i Narkotikafrågan nr 3, 2018)

Två nya studier om ungas bruk av tobak, alkohol och narkotika ger en nyanserad – och delvis hoppfull – bild av hur drogvanorna utvecklats i USA.

Den ena, publicerad i den medicinska tidskriften *Pediatrics* i augusti, visar att allt fler tonåringar i USA inte använder några droger alls. År 1976 var det bara 5 procent av 18- 19-åringar som varken rökt cigaretter, druckit alkohol eller använt narkotika. Andelen helt drogfria ungdomar steg till 26 procent 2014. Det är framför allt cigarettrökningen som har minskat de senaste 40 åren, från 25 procent som aldrig rökt till 66 procent 2014. Bara 8 procent hade helt avstått från alkohol 1976 medan siffran 2014 var 34 procent. Även marijuanaanvändningen har minskat, men inte lika mycket som övriga droger. Den nådde en topp i slutet på 70-talet då sex av tio ungdomar åtminstone hade prövat någon gång. Sedan sjönk andelen som rökt marijuana fram till mitten på 90-talet för att därefter öka något igen. År 2014 hade 45 procent rökt på någon gång, medan alltså 55 procent inte hade gjort det.

Total drogfrihet är alltså ett realistiskt alternativ även för den här åldersgruppen, konstaterar forskarna. De är samtidigt bekymrade över att fler unga kommer att prova marijuana i och med legaliseringen av drogen i flera delstater. De föreslår i sina slutsatser olika strategier för kraftfulla preventiva åtgärder.¹

En annan färsk studie visar hur de olika drogvanorna påverkar varandra. Data från 17000 unga mellan 12 och 17 år analyserades. Efter att ha justerat siffrorna efter kön, ålder och etnicitet kom forskarna fram till att de unga som rapporterat marijuanarökning den senaste månaden hade nästan nio gånger högre risk att också röka cigaretter jämfört med dem som aldrig rökt marijuana. Risken för tungt alkoholbruk var nästan 16 gånger högre bland marijuanarökarna.

Omvänt kan man se att bland dem som inte druckit alkohol hade bara 3,5 procent rökt marijuana senaste månaden. I gruppen med tungt alkoholbruk hade 54 procent rökt marijuana senaste månaden. Alltså 15 gånger större bruk av marijuana bland de tunga alkoholdrickarna.

Bland icke cigarettrökare hade 5,3 procent rökt marijuana senaste månaden, medan 36,8 procent hade gjort det bland cigarettrökarna.²

Pelle Olsson

---

¹ SharonLevy et al (2018). Trends in Abstaining From Substance Use in Adolescents: 1975–2014. *Pediatrics*.

² DUPont et al (2018). Drug use among youth: National survey data support a common liability of all drug use. *Preventive Medicine*.